

Ujabb felhívás sürgős jelentkezésre

UJ ÉLETT

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

II. ÉVFOLYAM 13. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN HÉTEN CSÜTÖRTÖKÖN

1940 MÁRCIUS 28.

Aki nem géppisztollyal, hanem betüvel gyilkolt

A NOT egynegyedére — tizenkét esztendőről három esztendőre — szállította le Luzsénszky Alfonz börtönbüntetését.

A napilapoknak ehhez a híréhez kívánjuk kapcsolni mondanivalónkat. És nyomban, a kezdet kezdetén, leszögezzük azt az álláspontunkat, hogy — Luzsénszky Alfonz háromévi börtönbüntetését igen-igen kevésnek tartjuk.

Az a háromesztendő börtönbüntetés valahogy nem áll megfelelő arányban azzal a huszonöt esztendő büncselekmény-sorozattal, amely Luzsénszky Alfonz nevéhez fűződik!

A magyar demokrácia, a többi között, abban is különbözik a — hála Istennek — levitézlett fasiszta rendszertől, hogy nem tekinti hamisan felfogott tabu-nak a bírói ítéletet. Elvégre a bírák is emberek és mivel emberek, néhanapján tévedhetnek.

Mi ilyen tévedésnek tartjuk a NOT-nak a Luzsénszky-ügyben hozott döntését!

Sejtjük is, hogy mi lehetett az indító-oka ennek a tévedésnek. Valószínűleg az, hogy Luzsénszky nem fojtott meg senkit sajtókezileg, hogy Luzsénszky nem lőtt agyon senkit a géppisztollyal, sőt, még arra sincs bizonyíték, hogy

valakit a fasiszta korszakban, moudjuk, éj idején a Dunába lökött volna.

Csak hogy... és ez a csak-hogy nagyon lényeges... nemcsak fojtogatással, nemcsak géppisztollyal, nemcsak Dunába-lökéssel lehet gyilkolni, hanem — betüvel is!

Luzsénszky betüi nélkül egész bizonyosan kevesebb zsidó feküdné a hazai és határon túli tömegsírokban!

Luzsénszky betüi nélkül egész bizonyosan kevesebb zsidót puffantottak volna le a nyilas briganták!

Luzsénszky betüi nélkül egész bizonyosan kevesebb zsidót kergettek volna éj idején a Duna jeges vizébe a Szilasi-legények!

Ezek olyan igazságok, amelyekről talán még vitakörni sem lehet. Elég, ha végignézzünk azokon a könyveken, brosürákon és cikkeken, amelyekre a NOT bírái, úgy látszik, már nem emlékeztek.

1919-ben, a Szegedről elinduló és — Orgoványnon, Izsákon keresztül — véresen triumfáló, zsidóöldöső és munkánszűző ellenforradalom évében köszöntött be Luzsénszky Alfonz a szellemtelen sivárságu magyar szellemi életbe, ahol akkor különös konjunkturájuk volt az áltudósoknak.

A Talmud magyarul: ez volt a címe beköszöntő művének, amelyet a kurzus-körök nagy lelkesedéssel fogadtak. Ettől kezdve szinte évről-évre újabb és újabb könyveket produkált.

Minden könyve — vagy hamisítvány, vagy hazugság volt. Sem egyikért, sem másikért nem ment a szomszédba. Hamisított végkimerülésig. Harudott rendületlenül.

Luzsénszky itt, Luzsénszky ott, Luzsénszky mindenütt. Ez volt a helyzet a magyar ellenforradalom huszonöt évében.

Endre László lépten-nyomon Luzsénszkyre hivatkozott és Luzsénszkyt idézte.

Kolozsvár-Borcsa Mihály ugyancsak Luzsénszkyt emlegette szellemi „jogforrásként”.

Arra senkisen jött rá, hogy ez a szellemi „jogforrás” — aki a Talmud nyelvét sem értve hamisította a Talmudot — nem tett egyebet, mint plagizált.

Luzsénszky Alfonz egyszerűen plagizált Rohling Ágoston ezerszer megcáfolt és a művelt külföldön már régossé, hiteltét vesztett Talmud-gyálaró műveiből.

Ugy tudjuk, hogy Luzsénszky a horogkeresztés Né-

metország is nagyon megbecsülte. A hitlerista Germánia egyik antiszemita kiadója is megjelentette Luzsénszky Die Talmudmoral című művét és Luzsénszky neve sűrűn bukkant fel a náci-folyóiratok hasábjain.

A Harmadik Birodalom kétségtelenül hálás lehetett Luzsénszky Alfonznak, aki huszonöt esztendőn keresztül azon járadozott, hogy felvevőképessé tegye a magyar lelkiéletet az antiszemita maszlagok számára. Ha a megfertőzött magyar vezérkari tisztek és minisztériális urak olyan lelki-meret nélkül árgatták ezt az országot a németeknek, akkor ebben Luzsénszky Alfonznak is része volt.

Ő tanította arra a magyar középosztályt, hogy semmi más ne érdekeldje, csak a zsidókérdés.

Kolozsvár-Borcsa Mihály-nak „A zsidókérdés magyarországi itodalma” című könyvében megtalálhatják a NOT bírái is Luzsénszky Alfonz összes könyveinek jegyzékét.

De megtalálhatja ezt a listát a Népiügyszég is, amelynek kötelessége ujrafelvételt kérni a Luzsénszky-ügyben.

Huszonöt év galád üzelméért — ismételtük — kevés három esztendő...

ÁRA 40.000 PENGŐ

A magyarországi zsidóság veszteségi statisztikájának kérdéséhez

Kétharmada elpusztult — egyharmada maradt meg

Az Uj Élet 1946 március 14-i számában közölte a Die Neue Zeitung-ban megjelent amerikai statisztikát az életben maradt európai zsidókról. E szerint a zsidók lélekszáma Magyarországon 1939-ben 409.000, 1945-ben 280.000 volt.

Az Uj Élet már ekkor megjegyezte, hogy ezek az adatok kevéssé hitelesek, amennyiben 1939-re nézve a valóságosnál alacsonyabb, 1945-re pedig a valószínűleg magasabb számot jelölnek meg; így természetesen a veszteségarány is lényegesen kedvezőbbnek mutatkozik. Most részletesebben kívánunk foglalkozni ez adatok hitelességével.

A Zsidó Világkongresszus és a Jewish Agency for Palestine Magyarországi Képviseletének Statisztikai és Tudakozó Hivatala a magyarországi zsidó népességre vonatkozó különféle eredetű statisztikai adatoklélek számbevételre során már régebben megállapította, hogy ezek általában kétértelmű hibába esnek, a szakszerűség két követelményének nem tesznek eleget.

Az első leggyakoribb hiba az, hogy nem vonnak éles határt Magyarország trianoni, illetőleg jelenlegi területének zsidó népessége és a visszacsatolt területek megnövekedett országterületén élő zsidóság száma között, jóllehet köztudomású hogy főleg Márpátalja és Erdély visszacsatolása jelentősen gyarapította a magyarországi zsidóság lélekszámát.

A második, ugyiszintén gyarapítást idéző hiba az, hogy nem különböztetik meg a felekezeti szempontból izraelita vallású egyének számát a faji alapon zsidónak tekintett személyektől és a zsidóság lélekszáma alatt, hol csak az izraelitákat, hol pedig az izraelitákat és zsidószármazásukat együtt értik; ismeretes pedig, hogy az 1939. IV. t. c.-ben foglalt zsidótörvény, valamint az 1941. XV. t. c.-ben foglalt fajvédelmi törvény a visszacsatolásokkal megnövekedett Magyarország területén mintegy 100.000 személlyel gyarapította a zsidónak tekintendők számát.

A szóbanforgó amerikai statisztika mindkét hibába beleesik: 1939-re nézve hozzávetőleg az izraelita poltlásnak számát közli a trianoni országterületen, 1945-re megközelítőleg az izraelita vallásúak és zsidószármazásúak együttes számát a visszacsatolt területekkel megnövekedett országterületen. E különböző alapokon nyugvó adatok szembeállítására a téves eredményre vezet az olvasót, mintha a zsidóság háboru utáni lélekszáma Magyarországon a háboru előttinek majd 70%-a, tehát a veszteség alig több mint 30%-os lenne.

A valóságos veszteségarány természetesen csak akkor állapíthatjuk meg, ha egységes alapon nyugvó adatokat állítunk egymással szembe, ha tehát a trianoni területen élő izraelita vallású lakosok háboru előtti lélekszámát a háboru utáni lélekszámmal ugyancsak a trianoni területre és az izraelita vallásúakra nézve vetjük össze, illetőleg ha mindkét adatot a megnövekedett területre és az összes zsidószármazásúakra vonatkoztatjuk.

Az első esetben az 1941. évi népszámláláskor a trianoni országhatárokon belül számbavett 400.981 izraelita vallású egyén

helyett az 1915 év végén körülbelül 140.000 hittestvérünket találjuk Magyarországon jelenlegi területén. A maradék tehát a réginél alig 35%-a, a veszteség több mint 65%.

A második szempontból a megnagyobbodott Magyarország területén 1911-ben 825.000 főre rúgó izraelita- és zsidószármazású népességből a múlt év végén mintegy 260.000 fő élt, tehát a megmaradt zsidóság alig 32%, a veszteség több mint 68%.

Az adatok pontos kezelése tehát a Die Neue Zeitung statisztikájával éppen ellentétes eredményt nyújt: a magyarországi zsidóságnak nem kétharmada élt túl Hitler uralmát és egyharmada pusztult el, hanem csak körülbelül egyharmada maradt életben és mintegy kétharmada esett üldözés alá a náci-nyilas gyilkosok bestialitásaiban.

PACH ZSIGMOND PÁL

KOREIN DEZSŐ:

Még nem volt elég?

Mint az antiszemitizmus okainak régi kutatója és alapos ismerője, tiltakoznom kell az u. n. „zsidókérdés” újabb becsempészése ellen. Most ismét kezdik a régi recept szerint a sokat szenvedett ország nyugalmát bolygatni és zsidógyűlölettel, rosszhiszemű rágalmaikkal az amugy is legyengült közvéleményt újabb izgatni. A kérdéssel nyíltan szembe kell szállni.

Az antiszemitizmus egyik tényezője kétségtelenül a papok egy részének buzgó hittörítési munkája. Ha ezt a nemes embereszeretel alapján meggyőződéssel és lelki nyugalommal, gyakorolnák, nem volna semmi kivétel. Hisz jogában áll minden hitvallásnak saját dogmáit hirdetni és a felekezeti körön kívül állókat igazságokról meggyőzni. Amde elhelyett — mint nemrég is egyik missziós társaság — hamis beállításokkal és a zsidóság elleni rágalmaikkal teszik gyűlöltté a keresztény hívők előtt zsidó polgártársaikat. Ezt nem volna szabad tűrni. Elvégre a felekezeti igazság tilalma törvényünk szerint fennáll és büntetendő. Ez alól a templomi prédikációk sincsenek mentesítve.

Ma, közvetlenül a világegyetem után, nincs más dolga ennek a buzgó társaságnak, mint a hazai zsidóság állítására?

A zsidók elleni borzalmak, tehetetlen, védtelen öreg és asszonyok, beteg és gyermek tömeggyilkosság, országunk jó hírét a külföld előtt súlyosan diszkreditálta. Minden józan és becsületes embernek felekezeti különbség nélkül, legelőször kötelessége a belső béke helyreállításán dolgozni. Ezt a kormány és a mögötte álló magyar demokratikus nagy többség meg is teszi. Amde a zsidóellenes bujkálók nem nyugosznak és folytatják a ma-

munkájukat, amely már egyszer az ország pusztulásához vezetett.

Érthető, hogy az ily gyalázatos agitációtól megfertőzött levegőben a fiatal zsidó generáció nem akar tovább élni és keresi boldogulását oly országokban, ahol tárt karokkal fogadják a tisztességes munkás zsidókat, orvosokat, mérnököket, iparosokat és kereskedőket.

Mikor hagynak fel ellenségünk a középkeletre is megsemmisítő zsidógyűlölettel? Mikor szüntetik meg az igazságtalan általánosítást ellenünk? Miért tessék kollektívan felelőssé egyesek hínevéért az egyetemes zsidóságot? Kinek jutna eszébe ugyancsak tenni a kereszténység szemben? A nemzsidó tömeggyilkosokért mi zsidók sohasem tessük felelőssé a kereszténységet, hanem csak azokat, akik lelketlenül, természetesen izgatják még ma is az ország szörnyű katasztrófája után, a gondolkodásra képtelen tömegeket. Hogy végeredményben ezzel az országot erkölcsileg és anyagilag a pusztulásba kergetik, az öket nem érdekli. Most, amikor a nemzetközi politika világi nagyjai a tartós világbéke alapjait óhajlják lerakni, kétszeres feledést vár a vallásfelekezeti vezetőire, hogy hacsületes összefogással dolgozzanak az egyetemes emberiség újranövésén és csak szeretetet és bölcsességet hirdessenek a sokat szenvedett emberiségnek.

Demijonok

k a p h a t ó k

Teleki-ter, Károlyi-u. 1. számú épület, Szombathely város.

A tavasz havának szombatja,

a heti szem szombatunk, amely a zsidó év negyedik kitüntetett szombatja. Ekkor hirdetik meg Niszán hónapját: a tavasz havát — a szabadság hónapját...

„Ez a hónap legyen számotokra a hónapok kezdete, első legyen nektek az év hónapjai között. Szóljatok Izrael egész gyülekezetéhez, mondván: E hó tizedik napján vegyen magához minden férfi egy bárányt családi háza szerint, minden házra egy bárányt — így szól eme szombatunkra előt külön részt, amelyet a második Szefer Tórából olvassunk fel.

Tavaszi és közelít a zsidó tavaszi ünnep, amely a gyülekezetre és a családokra egyaránt a vallásból kiáradó hagyomány szellemét sugározza; erősíti a hitet és építi a zsidó család szentségét. Őrzi a múlt emlékeit és a zsidó jövőre jel mutat.

A szabadság csodája kezdődik a föld színén, amint kisarjad a zöld fű és illatos virágok festenek a bokrok tőlére — a szabadság-variáció reng a zsidó szívekben, ahogy dthát bennünk a szabadság történelmi ünnepeinek elővetetele.

A próféta a romjaiból újjáépített Szentély ünnepéről beszél ezen a szombaton, Uj Jeruzsálem képe jelenik meg előttünk. „Az Örökkévaló van ott” — ez lesz a város neve a jövőben, majd ha megkezdik a szőlőművelést a szőlőtörzsek mind hazatérnek.

...Egyszer eljön a teljes szabadság ideje, mi hiszünk benne és várva várjuk... Uj hold köszöntésekor pedig — így imádkozunk: „Hozza el a Szent Isten, aki dicséretessék, reánk és egész Izraelre az új hónapot tette és bölcsességre, bölcségre és vigasztalásra! Amen!”

(— a —)

Szekely Emil ékszerész **26**

brilliókkal, arannyal, ezüsttel, áráll legdrágábbban vesz

Orbán Zsigmond (Newyork) keresi rokonait

Jelenkezés: VII., Akadémia-utca 36. I. emelet 11.

ÉI TUD FIVÉREM, Tepper Mórról

szül. 1895. TEPPER MÓRRÉGL, szül. 1896 és leányáról, TEPPER KATÓRÓL, kikiét 1914 november hónapban elhunytak. Szíves emlékeztetést kér: Tepper Salamon, III., Bécsi-ut 152.

Keresem azt az urat, ki nekem Kármáról,

Holländer Arnoldról

(Holl) bírt hozott, vagy bármelyik más, bajtársát, kinek családtagjának a (Holländer) Arnold van. Holländer Arnoldnak, Bécsi, VI., Sár-u. 8. főszámbot

HOGY TÖRTÉNT?

XVI.

Május 3-án a Tanács németnyelvű beadványt intézett: „An das Einsatzkommando der Sicherheitspolizei des S. D.-hez, amelyben a következőket adta elő: „Hivatkozással Krumay Obersturmbahlführer úrral e hó 2-án lefolytatott személyes tárgyalásra, felhívása folytán ezután is előterjesztjük azt a sürgős kérésünket, hogy az ország északkeleti és déli részein a zsidóság számára kiutalt terepekre a központi Zsidó Tanács megbízottakat küldhessen ki, kérésünket arra alapítjuk, hogy a koncentrációs központok legnagyobb részéről súlyos panaszok érkeztek hozzánk az elhelyezésre, ellátásra és az egészségügyi gondozásra vonatkozóan. A kiküldött megbízottaknak az lenne a feladata, hogy a helyi hatóságok hozzájárulásával és a helyi zsidóság közreműködésével, a ma utközött súlyos hiányokat megállapítsa, s a budapesti Központi Tanácsnak megfelelő javaslatokat terjesszen elő. Kérjük, hogy az eredményes eljárás végett a kiküldöttnek utazási, mozgási és a helyi hatósággal, valamint az ottani zsidósággal érintkezési szabadságot biztosítson.“ A beadvány ezután a konkrét helyzetet vizsgálja, — e tekintetben ez az írás történeti forrás:

Nyiregyházától — Máramaroszigetig

1. Nyiregyháza. Az ottani góttóban 4120 helybéli és 6600 környéki személyt hoztak, összesen 10.750 embert. Ezeket 123 házában helyezték el, amelyeknek területe — a konyhákat és az előszobákat is beleértve — 9165 m². Ilyen körülmények között egy személyre 1 m² sem esik. Ehhez járul még, hogy a szóbanforgó területen sem vízvezeték, sem kanalizáció nincs, ami egészségügyi szempontból veszélyes. Az általános rendelkezések szerint a koncentrált személyek 14 napra való élelmiszert hozhatók magukkal, de a zsidóknak a falvakból való eltávolítása oly gyorsasággal történt, hogy ennyi élelmiszert összeszerzése nem volt lehetséges. A nyiregyházai zsidóság ezért az élelmiszertől kifogyott és a helybéli Zsidó Tanács a góttó ellátásáról nem tudott gondoskodni.

2. Kispárda. Itt főleg a környéki zsidóság elhelyezése és ellátása nehéz. Ezeket a zsidó templom udvarába terelték össze. Élelmiszertük kifogyott és az egészségügyi helyzet katasztrofális.

3. Ungvár. Az ide koncentrált zsidóság túlnyomó része fedél nélkül van.

4. Kassa. A zsidókat az ottani téglagyár szárított helyiségeibe terelték, amelynek nincsenek oldalajlói és így az ottlevő emberek helyzete, akiknek száma 11.500-at tesz ki,

kétségbeesett. Nincs elegendő élelmiszertük és a felállított népkonyha működni nem tud. Vízvezeték nincs a területen.

5. Munkács. Az ott összegyűjtött zsidóság száma 18 ezeret tesz ki, akiket a téglagyárban helyeztek el, de egy részük nem fért be és azok a szabad ég alatt vannak.

6. Máramarosziget-ről a következő jelentés számolt be: „Katonák járnak házról-házra és elvisznek minden elvihetőt. A góttó készül és e hó 20–30-m között az összes zsidóságnak be kell költözniük. A falvakból összegyűjtött zsidók a legkülönbözőbb atrocitásokat szenvedték el; nőkket erőszakoskodnak, fiatal lányokat bábáaszonyokkal vizsgálgatnak meg, hogy nem rejteltek-e el ékezeteket.“

A hevesmegyei zsidóság tragédiája

Május hó 12-én a Zsidó Tanács beadványt intézett Jaross belügyminiszterhez, amelyből a hevesmegyei zsidóság tragédiáját olvashatjuk.

„A Hevesben lakó zsidókat folyó hó 9-én a Hevesről mintegy 80 kilométernyire (Szők Bagólyuk (u. p. Egeresztől) nevű elhagyott bányásztelepre szállították. E tárgyban a mely tisztelettel alulírott Központi Tanács megbízottja folyó hó 9-én látványos értekezést dr. Tokács főszolgabíró úrral, akitől azt a felvilágosítást kapta, hogy Nagyméltóságod az alispánokhoz intézett távirati rendelkezéssel a zsidóknak táborba való szállítását megszüntette. Ezen értesítés vétele után látványos felhívást a hevesi járás főszolgabíró urát, kivel közöltük Nagyméltóságod e rendelkezését és azt a kérelmet terjesztettük elő, hogy ennek folytán az elszállítás megtiltsák. A főszolgabíró ur közölte velünk, hogy a szállítmány már elindult, de utasítást fog kérni az alispán ur Oméltóságától. A szállítmány folyó hó 10-én reggel érkezett meg Egerbe, ahol 13 óráig tartózkodott, majd rendeltetési helyére utbaindult. Megemlíteni bátorkodunk, hogy Heves nagyközség lélekszáma a községi előjáráság által kiállított és eredetben Molnár Zsigmond miniszteri titkár úrnak átadott bizonyítvány tanúsága szerint az 1941. évi népszámlálás adataival 10.597 lélek volt és így Nagyméltóságodnak a zsidók tömörítése tárgyában kibocsátott rendelkezése értelmében az ottani zsidók nem is lettek volna elszállíthatók. A hozzánk Bagólyukról érkezett közlések szerint az ottani elhelyezés nem megfelelő, mert az elhagyott régi házakban hiányoznak az ablakok és ajtók és olyan kevés a fűtőhely,

hogy csupán az öregek jutottak fedél alá, míg a többiek, valamint az összes magukkal hozott ingóságok fűtőhely hiányában szabad ég alatt vannak. Alulírott mintegy 2000 ember volna a szóbanlévő telepén. Tekintettel arra a körülményre, hogy Heves községi lakossága a 10.000 főt meghaladja, tekintettel továbbá Nagyméltóságodnak azon rádió útján továbbított rendelkezésére, amely szerint a zsidók táborba szállítása mellőzendő, végül figyelemmel a hevesi zsidók jelenlegi súlyos helyzetére, legyen szabad mély tisztelettel azzal a kérelemmel fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy a hevesi zsidóknak lakóhelyükre való visszaszállítását elrendelni kegyeskedjék. Megemlíteni bátorkodunk, hogy a hevesi zsidóság kéznek nyilatkozott arra, hogy a község területén kívül a többi lakosságtól teljesen elkülönítve, saját költségén barakokat építsen és ott helyezkedjék el.“

A hevesmegyei zsidóság megmentése végett Székely Molnár Zsigmond titkárhoz is fordultak és a Gestapóhoz is jelentést tettek.

A csepeli „tömörítés“

Május hó 12-én a csepeli hitközség elnöke a következő irásbeli jelentést tette:

Tisztelettel bejelentem, hogy mint a csepeli hitközség elnöke Csepel községi előjárásága f. hó 10-én arról értesített engem, hogy Pest vármegye főispánjától azt a szóbeli utasítást kapták, hogy a Csepelen lakó zsidókat barakszerű elhelyezésben egyhelyre tömörítsék. Ezen barakszerű tömörítésre a Weiss Manfréd-gyár mellett levő Korékpármegőrző barakok jöhetnek a községi előjáráság szerint számításba. Tisztelettel bejelentem, hogy ezen elszállításra a lehető legrosszabb tekintettel arra, hogy olyan ugynevezett barakokba zafutódnak össze cca 1300 lélek 8 személyenként két négyzetméteres területre — ahol tisztálkodásnak semmi lehetősége sincsen, de még mód sincs rá, hogy tisztálkodási lehetőség akadjon. WC nincs; lehet a legelémibb emberi szükségletnek elvégzését csakis latrinarendszerrel lehetne biztosítani, ami — tekintve a községi meleg időjárását és azt, hogy ezen barakok a községi sűrűn lakott részben vannak — csak fertőző járványok elterjedését vonná maga után. Fontos honvédelmi érdek kívánja, hogy Csepel községi zsidó lakosságának kb. 80%-os hadiüzemi munkása maradéktalanul teljes munkát tudjon nyújtani, amit az ilyen elhelyezés folytán képtelen volna tekintettel arra, hogy nem vol-

na módjuk a plienésre. Fontos honvédelmi érdek továbbá, hogy a kerékpármegőrzők megmaradjanak eredeti rendeltetésüknek, miután a több mint 60 km körzetből többnyire kerékpáron bejáró hadiüzemi munkások a gyár közelében, de annak területén kívül kell kerékpárjaikat elhelyezni. Bátor vagyok még bejelenteni, hogy április 15-én a M. Kir. Állambiztonsági Rendészeti IV/4. osztálya vezetőjétől dr. Koltay Lászlótól, továbbá Krumay SS-Obersturmbahnführer úrától azt a határozott utasítást kaptam, hogy a csepeli zsidókat az általuk kijelölt helyre költöztessék át. Ezen utasításnak és a csepeli előjáráság segítségével maradéktalanul eleget tettem, nem értem tehát, hogy ezen első rendelkezést mely tudommal a belügyi államtitkár úrnak volt a rendelkezés, miért másították meg. Tisztelettel kérem sziveskedjenek odahatni, hogy ezen sérelmes és emberetlen rendelkezés kivételre ne kerüljön és a csepeli zsidók lakóhelye továbbra is a fenti két úr által kijelölt terület maradjon.“

A Központi Tanács e jelentés alapján beadványt intézett a belügyminiszterhez és kérte, hogy „a fentebb kifejtett emberellenes, közegészségügyi és honvédelmi érdekre való tekintettel, kegyeskedjék elrendelni, hogy a csepeli zsidóság állambiztonsági rendszert által részükre kijelölt elkülönített területen megmaradjon.“

MUNKÁCSI ERNŐ

(Folytatjuk)

KERESSEM Békésbányáról Auschwitzba deportált

Rózsa Hermann

és családját.

Reichmann Andorné, Rózsa Ellát

és gyermekeit.

Rózsa Icát

akit 1945 januárban Bergen-Belsenben tartottak. Felsőégetet.

Szalai Babát

akit Altitólag édesanyjával volt együtt.

Dr. Szalai Dezső

orvos, aki Műhídoriba került Madarimányi érzéstétet látnak fogadok, Rózsa László, Békésbánya.

KERESSEM

két deportált fiunkat!

Hoffmann Emil

szül. 1923 Sopron,

Hoffmann Erich

szül. 1927 Sopron, Kistarcsáról 1944 július 19-én Birkenauba vitték mindkettőt, ott a Kéldungs-kammerban dolgoztak. 1944 október 26-án munkás transzporttal tovább vitték őket. Kétségbeesett szülei könyörgéssel ószinte felvilágosításért. Minden költséget szívesen megfizetik. **HOFFMANN DAVID**, Budapest, VI., Paulay Ede-utca 57.

Egy asszimiláns zsidó cionizmusa

Beolvadás, zsidóság és zsidó állam, olyan fogalmak, amelyek manapság igen sok ember agyában a legmeglepőbb eredményekre vezető képzetársítást indítják meg.

A figyelem, érdeklődés és kíváncsiság azonban még jobban magával ragadja az olvasót, ha ezekről a fogalmakról olyan ember fejt ki véleményét, aki őszintén bevallja, hogy életére és magatartására pontosan ráillik az „asszimiláns” jelző, — vérmérséklet és udvariasság kérdése: dicséretnek szánja-e azt valaki, vagy megbélyegzésnek, — de ettől függetlenül, szívének legforróbb szenvedélyével és értelmének hideg és tárgyilagos elemzésével rokon-szenvezik a chalucokkal, ezekkel a lemondásban és önzetlenség munkában felmagasztosult zsidó fiatalokkal, akik egy új társadalom megteremtésének az eszméjével indulnak el Európa városainak zsidónegyedeiből megváltani Palesztina köves és mocsaras földjét az életnek és a szellemnek.

Dr. Kőrösy Ferenc a természetudós tárgyilagosságával érkezik a kitérésről, amelyet elítél és elvet, a cionizmusról, amelyet vall, s az asszimilációról, amelyet gyakorol; tehát csupa olyan dolgokról, amelyekről kortársainak tekintélyes része csak a megszállottak lobogásával és ellenétét nem tárho rikácsolásával, vagy a felejtlenek gunyolódó hangján nyilatkoznak. Ő nyugodtan, értelmesen és érthetően adja elő érveit, megfigyeléseit és tapasztalatait. Nem győz meg annyira, hogy tanulmányának elolvasása után, sietnél, — hogy le ne késsél valami fontos és használatlan eseményről, — kitölteni valamelyik cionista párt belépési nyilatkozatát, de nyugodtabban és igazságosabban ítélkezel ezentul úgy az asszimilációról, mint a cionizmusról. Felébreszt pártos elvakultságból s meglátod, nem olyan fekete az ördög, mint amilyenre festik. A cionizmust és az asszimilációt nem mozdulatlanak és merevnek kell tekinteni, melyek egy piramis szentelenségével, közömbösen szemlélnek a különböző korokat, hanem mint társadalmi folyamatokat, amelyek állandóan fejlődnek és változnak: létük egyszerű történelmi szükségszerűség, mások meg egész egyszerűen feleslegessé válik.

Dr. Kőrösy Ferenc tisztázta azokat a ködbe öltöztetett fogalmakat: újra megállapította, és meghatározta eredeti, valószínűségi értelmüket.

GERVAI SÁNDOR

Eltűnt hitközségek nyomában...

Kecskeméten 1400 elhunyt nevet vésnek az emlékoszlopra

Lassan vánszorog az ablak nélküli vonat az alföldi parlagon. Ha a toprongyos utonjárók, akik nehéz batyukkal vándorolnak az országon, rápillantanak, testvérüket ismerik fel benne. A vonat maga is rongyos. Tetején is ülnek, arcukat nagy kendőjükbe rejtő parasztasszonyok. Az egyik vagonból ének hallatszik, erעי dalok. A vagon oldalán felirat: 75 gyerek. Hetvenöt árva zsidó gyermeket visz Steiner chavér Szeged mellé. A 75 rongyos, árva zsidó gyerek vonata elhalad a lerongyolódott, árván maradt községek mellett. Egymástán hagyja el a vonat Monort, Albertirsát, Ceglédet, 2000 lélek élt e községekben, ma 200-nál is kevesebb. Cegléden a gyerekek patogatott kukoricát kapnak. Egy rövid óra s messziről egy torony tetejét koronázó kupola látszik: zsidó templom. Kecskeméten vagyunk. A Joint vezetők meleg levestel várják a gyerekeket. Az ablak nélküli vagonokban hideg volt, jólesik a fiataloknak a meleg étel. Leszállunk a félig szétrombolt állomáson, a vonat tovább megy. A Nagykőrösi-utcán betérünk a városba.

A városnak 1939-ban 1650 zsidó lakosa volt. 1944 áprilisában 1920-an estek a csillagszélés törvénye alá. 930 lélek volt a téglagyárban és vízvezeték Auschwitzból 70 nő, 4 férfi és 70 munkaszolgálatos. A város kiváló levéltárnoka megőrizte az összes anyakönyveket és a gettó adminisztrációját. Így ismerjük a pontos adatokat. Van még Kecskeméten 200 „idegen”, a felszabadulás után odaköltöző zsidó lélek. Ezek lassan felvezik a kecskeméti zsidóság arculatát.

De itt is csakhamar meglátjuk a nagy problémát, amin országosan kellene segíteni: az egyik helyen állg van nő, a másik helyen állg található férfi. Ezt a kérdést sürgősen kellene országosan rendezni, az emberek segítségére sietnünk, ha meg akarjuk őket tartani a zsidóságnak.

E nagy pusztulás ellenére a zsidó község mégsem tűnt el. A felszabadulás után 13 munkaszolgálatos alapította meg az új községet. Akkor óriási munka folyt. Naponta 8—900 átvonuló munkaszolgálatosnak adtak meleg ételt. Most is kitűnően működik a Joint, ami különösen dr. Gereben János, a Joint-bizottság elnökének érdeme. Első időkben a kecskeméti zsidók saját erejükből tartották fenn a konyhát.

Néhány hete a hitközségben is erős munka folyik. Fiatalabb erők, néhány megmaradt idősebbel együtt igyekeznek életkedvet önteni az apatikus közösségbe. Az orthodox templomban folyik az együttes istentisztelet. A határok és különbségek elmosódtak. Egy orthodox sochtét tart éppen próbaimdákórást és a neológok visszatér

rabbija prédikál. E békes és harmonikus együttműködés orthodox és neológok között, például lehetne az egész ország számára. Szinte úgy érzik az ember, miéért nem egyesült az országban a két szervezet, mint ahogyan ha jogilag nem is, de a valóságban Kecskeméten együtt dolgoznak. Az orthodoxok inkább a rituálékkal foglalkoznak, a nagy hitközség pedig a szociális ügyekkel, de áldozatkészségben egyformán kiveszik részüket. Az együttműködésben oroszlanrése van a fardhatatlan orthodox Steinherr Lajosnak, aki semmilyen tisztséget nem vállal, de ott van mindenütt. Hogy a munka a zsidó eszmények jegyében folyjon és semmi kétség ne fúrjon eszményi tisztaságához, ezt biztosítják az orthodox hitközség elnöke, dr. Ungár Béla, a világt kongresszus elnöki tanácsának tagja, aki nemrégien költözött Kecskemétre, de nagyon hamar kecskeméti lett és dr. Schönberger Dezső, a neológ hitközség elnöke, a legutolsó előjáróság egyetlen életbenmaradt tagja.

S a kis község dolgozik. Zájjin Adárkor avatta fel 1943-ban elhalálozott főrabbiának, dr. Borsodi Józsefnek sírkövét. A temetőben megjelent az egész város, egyházi, világi és politikai vezetők. Csak a hívek nem lehettek ott, ahogyan a megmaradt tanítványok nevében szóló Kertész Sándorné, Gerő Irénke mondta: „Hárman hiányoztak a hillaórában, most hárman vagyunk jelen.” Zájjin Adárkor délután emlékeztek meg gyásznapnapy keretében a mártírokról, ugyanakkor újjanalakult a Chevra. Purim délután minden épkézláb zsidó ott volt a Bibliakör előadásán. 16 tanuló rendezte: közdöttük két kecskeméti Ennyi maradt 160-ból. S mégis a 16 gyerek tanítónőjük, Schlesinger Ilona vezetésével néhány órára elfeledtette az egybegyűltekké a multat, s jelent és elvitte őket messzi keletre, Erec Jiszraélbe. Héber dalok, táncok, párjelenetek követik egymást. S az erעי dalok irányt adnak az emberek lelkében élő cél nélküli vágyódásnak. Sokan vannak már itt is, akik Erec felé néznek. A közel jövőben megalakul a M. C. Sz. fiókja.

A kecskeméti zsidóság rendbe akarja hozni a hatalmas templomot és középhe emlékoszlopot akar állítani az eltűnt község emlékére. 1400 nevet kell majd rávésni a márványtáblákra. Így a város tőterén a templom és benne a szimbolikus sír és emlékműzeum lesz az eltűnt község emlékezet, akkor, amikor már nem lesz senki a városban — mondja a nagyműveltségű, szemével a multba, de gondolatával a jövőbe tekintő dr. Schönberger Dezső hitközségi elnök.

Mégis a purimi ünnepségen

hallott héber dalok csengnek fülünkbe és azt hisszük, nem a templom és benne a szimbolikus sír és emlékműzeum lesz az eltűnt község emléke, hanem a megmaradt gyerekek, akik tovább vitték s már most átadták a szellemet az új 14 nek s tovább viszik majd, valahová messzire.

Dr. SCHINDLER JÓZSEF

Csepellek, Bergenbelzeniek!

KI TUD

Salamon Arnold

csepeli MUSZ-ról, szül. Budapest 1899. 1944 október 24-én vitték el Csepelről. December 4-én Flossenbürgben volt.

Salamon Ibolykáról

Szigetmonostorról a téglagyárba, nov. 16-án Deichkeiba, onnan Bergen-Belsenbe hurcolták. Kiszárvágyó kérem BEINFELD RÖZSÉT, ki májban becsült vele, keresem fel. Salamon Arnoldná, VII. Király-u. 108. II. em.

Streit József

fehértvári lakost (veszprémi székessé) 1944 szeptemberben Auschwitzban látták. Aki tud bármit, megérte ekkoriban értesítenie Streit József, Dohány-utca 77.

Rádió-Riadó

Vétel—Eladás—Csere

Rádióroncs és ród vétel. Rádióservice. Csillárok nagy választékban, villany-cserélések.

Modern Gép

Kovács és Grunauer,

VII., Dob-u. 68. Telefon: 220-042.

Pézsma, r ó k a

és más nyersbőrű vérs

Simkovics

Király-utca 67. I. em.

Kávéház, vendéglői berendezések

GYORSMÉRLEGEK, NATIONALKASSZÁK, IRÓGÉPEK,

vétel eladás.

Steinfeld

Népszínház-utca 31

MELLTARTÓ? Csak

Gyártja: Barabás István, VII., Nagy-
utca Szabó-utca 40-42. szám.

IGEN és NEM

IGEN erős szavakkal bílyegezte meg Gouin francia miniszterelnök egy küldöttség előtt az antiszemitizmust, amelynek — a szörnyű lelki világegyetem után — mindenütt maradtak suttogó, vagy hangoskodó ügyvékei.

— Az antiszemitizmus — mondotta Gouin — a faszizmus terméke! Eppen ezért kiirtjuk Franciaország politikai és szellemi életéből! Sem a nyíl, sem a barkolt antiszemitizmust nem irtjuk meg!

Igy beszélt Franciaország miniszterelnöke. Ilyen félreérthetetlen szavakkal világított rá a modern antiszemitizmus eredetére.

Szinte ugyanarra a megállapításra jutott, mint a nemrégiben nálunk járt Ilja Ehrenburg, a világhírű író, aki azt hangsúlyozta, hogy — „az antiszemitizmus a faszizmus nemzetközi nyelve”.

A magyar közönség széles rétegeivel is meg kell értenni Gouin és Ehrenburg rokonértelmezésű definícióinak igazságát. Azt a valóságot, hogy minden antiszemitizmus a faszizmussal rokon. Aki tehát eltűri az antiszemitizmus szelidőbb, vagy durvább megnyilatkozásait, vagy megnyilvánulásait, az akarva, vagy akaratlanul elősegíti a faszizmus elhívenmaradását és továbbburjánzását.

Egészen mindegy, hogy antiszemita könyvről, vagy antiszemita falusi „kilengésről” van szó. Egyik is, másik is viláthatatlanul faszista jelenség. Tesék végre tudomásul venni!

*

NEM volt különbség március 30-én a nemzet gyásznapijának átélésében becsületes magyar és becsületes magyar között, akár munkásról, akár polgárról volt szó. Minden tisztességes és hazafiasan érző és gondolkodó magyar ember mélyszégyen fájdalommal emlékezett vissza arra a történelmi „fekete napra”, amelyen a német hordák bevonultak Magyarországra és eljépték Budapestet. A legelőbb már akkor is tudták, de ma már mindenki tudja, hogy Mohácsnál pióhásabb Mohácsba hullott a nemzet és az ország!

Templomainkban mindenütt megemlékezünk az ország gyásznapijáról, amely kétszeres gyásznapija volt a magyar zsidóságnak, hiszen ezen a napon — 1944 március 19-én — kezdődött el az a Szétjagy- és azt nyomom követő Szalasi-rendszer, amely közel hatszáz ezer zsidó testvérünk mártíriumát és hősi halálát jelentette.

„Amit nélkülözünk, az talán a nagy hitfelekezetek szolidaritásnyilatkozata volt. Az, amit — mondjuk — megkapott a francia zsidóság.

Párizs hasonló gyásznapiján ugyanis hatalmas tömegű szolidaritás-demonstrációkat rendezett a franciaországi Keresztény Tanuságok Mozgalma, amely — Franciaország egyetlen meggyászta mellett — nem le-

fedkezett meg a zsidó emberfeleket fokozottabb gyászáról sem.

A franciaországi Keresztény Tanuságok Mozgalma utcai felvonulásai azt bizonyították, hogy a keresztény francia nép széles rétegei lelki kötelességüknek érezték — emlékezni a Franciaországhól lengyelországi „halálgyárakba” deportált és ott elgázolt zsidó testvéreikre.

*

IGEN megható emlékünnepeket rendeztek — mint a magyar filmhíradó bemutatja — a magyar sportélet vezetői Komjádi Béla sírjánál a rákoskeresztúri zsidó temetőben.

A demokratikus Magyarország sportéletének hivatalos irányítói tisztelegtek az olimpiai játékok során diadalt aratott vitézségű kapitányok előtt.

Amikor ezt a szép és Komjádi Bélahoz méltó emlékünnepe filmbeszámolóját láttuk, önkéntelenül is azokra a magyar zsidó olimpiai bajnokokra gondoltunk, akiket a faszista korszak brigantijai tettek el láb alól. Talán Komjádi Béla is az ő sorukban osztozott volna, ha az alvilág földi uralma véletlenül még életben találja! Akkor most nem látogathatták volna meg a magyar sportvezetők a rákoskeresztúri temetőben lévő sírját, mert egyszerűen nem lenne sírja!

Ó, hány nagyszerű magyar zsidó sport/érfu alusza örök álmát azokban a jeltelen lengyelországi, vagy ukrainai tömegsírokban és gödrökben, ahová holttestüket az elvetemült faszista rablógyilkosok berugdallták!

*

NEM haladhatunk el szótlánul Kolosváry-Borcsa Mihály pere mellett, amelyet most kezdett tárgyalni a Népbíróság. Kolosváry-Borcsa Mihály nevéhez fűződik ugyanis ötvenhét magyar zsidó író és újságíró internáltatása és ezek közül negyvenegyet a pusztulásra.

Kolosváry-Borcsa Mihály részben abban, hogy nincs már élő zsidóink Mohácsi Jenő, aki megismertette a világgal Madách remekét, Az ember tragédiájáról.

Kolosváry-Borcsa Mihály büns abban, hogy nincs már velünk Kecskeméti György, a ragyogó zsidó gondolkodó!

Kolosváry-Borcsa Mihály felelős azért, hogy a magyar közönség már nem olvashatja Szomorj Emil finom színházi kritikáit!

...Folytathatnánk... folytathatnánk... Név követhetné a nevet...

E sorok írója, akit Kolosváry-Borcsa Mihály szintén a sváhegyi hiénákhoz utalt és akit csak az Isteni Gondviselés mentett meg a pusztulástól, az emlékeztetésnek szavakból font, de a virágoknál is hamarabb hervadó koszorúját küldi negyvenegy író és újságíró társára ismeretlen sírhalmára!

SÓS ENDRE

Nincs lehetőség...

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája ez év február 24-én a népjóléti miniszterhez beadvánnyal fordult, amelyben rámutatott arra, hogy a kormány által hozott rendeletek többrendbeli intézkedést tartalmaznak az elmúlt reakciós és faszista uralom üldözöttjeinek kártalanítására,

de következetesen kizárják a kártalanítandók köréből azokat, akik üldözöttségüket kizárólag faji minőségük következtében szenvedték el, vagy akiknek eltartója kizárólag származására visszavezethető okokból került üldözés alá és vesztette el életét.

A beadvány felsorolja a különböző irányú meghatározást tartalmazó rendeleteket, majd megállapítja, hogy amiképpen az állam a háboruban résztvevő polgárait hadirokkantságuk miatt kártalanítja,

ugyanennek a szabálynak kell állnia azokra is, akik ártatlanul, egyszerűen azért, mert egy vallásfelekezeti tagjai voltak, megsemmisítésben részesültek, egész családjukat elvesztették el.

Ezért kéri a beadvány oly kormányrendelet kiadását, amely ezekre nézve is megállapítja a hadirokkantsággal, illetve hadi-

üzveggy vagy hadiárva helyzetével való egyenlő elbírálást.

Erre a beadványra most érkezett meg a népjóléti miniszternek 1946 március 18-án kelt válasza, amely a következőket mondja:

„Hivatkozással faji alapon történt üldözöttség következtében személyi veszteséget (megrokkolás, az eltartó halála) szenvedett személyek hadigondozásbavétele tárgyában f. évi február hó 24-én 2209/1946. sz. alatt hoztam intézett felterjesztésre közlöm, hogy az említett személyek hadigondozásbavételére és így a hadigondozásra igényjogosultak körének bővítésére — bármennyire is indokolhatnák ezt a méltányosság szempontjai — az állambiztartás jelenlegi helyzetére figyelemmel, nincs lehetőség.

A zsidóság a reá nézve oly fontos közlésnek ebben a ridég elutasításban megformált elintézését nem veheti tudomásul, abban meg nem nyugodhatik. Az illetékes tényezők minden rendelkezésre álló alkotmányos és törvényes eszközzel tovább fognak küzdeni a súlyos sérelem orvoslásáért.

A Hicem új, rokonkutató szolgálata

A HICEM, Hias Ica Emigration Association budapesti hivatala a rokoni kapcsolatok felújítását célzó tevékenységén kívül a hozzáfutó, külföldi rokonsághoz kivándorolni szándékozók ügyeinek elősegítésére is kiterjesztette működését. A hivatal az eddigi hivatali név helyett „HIAS”, Hebrew Sheltering And Immigrant Aid Society néven folytatja tevékenységét.

A rokonkutató szolgálat hétköznap 9—1 óra között fogadja a hozzáfutókat, a ki-

vándorlási szolgálat tárgyalási ideje hétköznap 10—1 óra.

A rokoni kapcsolatokat felújító szolgálat most már a postaforgalom megindulásával híreket csak oly országokba küldhet, ahova a postai összeköttetés még nem indult meg. Azokba az országokba, ahova már a posta levelek továbbítását vállalja, a rokonkutató szolgálat olyan ügyekben áll rendelkezésre, amelyekben a kereső nem rendelkezik rokonának vagy barátjának pontos külföldi címével és így azt fel kell kutatni.

UJ BROMFIELD

Pierre Radier asszonyai

Az „ARVIZ INDIÁBAN” szerzőjének szenzációs új regénye Minden könyvesboltban kapható DANTE-kiadás

JÖJJÖN BIZALOMMAL! ELADHAT — VEHET!

Brilláns, ARANYAT, ezüstöt, órák, porcelán, szőnyeg, gobelineket, régi képeket.

RÉGISEGET

Szakkirás

Kammermayer Károly-u. 3.

Az amerikai sajtó a magyarországi zsidókérdésről

Két amerikai újság érkezett hozzánk, mindkettő a magyarországi zsidókérdéssel foglalkozik. A két lap egészen különböző irányú, de a maga nemében egyaránt jelentős: az egyik a „The Christian Science Monitor”, a legjelentősebb keresztény orgánus, a másik a „Commentary” (A Jewish Review), a leguagyobb zsidó folyóirat. A magyar zsidóság számára különös érdekességgel bírhat, ha idézzük néhány részletet ezekből az állásfoglalásokból.

R. H. Markham február 5-i keltezővel Budapestről a következőkben tudósítja a „The Christian Science Monitor”-t: „Az antiszemitizmus újiféle Magyarországon” cím alatt:

„Az az ünneppélyesség, amelylyel Budapest a nécek által felállított zsidó gettó megszüntetésének az évfordulóját ünnepelte és a budapesti zsinagógában ebből az alkalomból tartott ünnepi istentiszteleten a kormány képviselőitől megjelent tekintélyes személyiségek nagy száma szimbolizálja a legjobban a mai Magyarország hivatalos magatartását a zsidókkal szemben.

Forma szerint teljeseen megszünt az antiszemitizmus. Hivatalosan a zsidók teljes egyenjogúságot élveznek. Ennek a lényegnek a megőrsítéséért minden a kormányban, mind pedig a városi hivathalokban néhány zsidó tekintélyes pozícióhoz jutott.

A hivatalos állásfoglalásnak ez a javulása legfőképpen a Vörös Hadseregnek köszönhető. Oroszország itt a faji és fellekelti kisebbségek hatóságos védőjének mutatkozott. Ennek ellenére a lelkiismeretes újságlíró képtelen rámutatni arra, hogy a tényleg érzelmi nagyban különböznek a hivatalos magatartástól és az antiszemitizmus általánosan növekszik, még ha ez csak szavakban is nyilvánul meg.

Kétségtelenül fellelhető a feszültség jele a magyarországi zsidó és nemzsidó lakosság között, amelynek okai a következőknek tulajdoníthatók.

Először is a nyíltak a háború folyamán és különösen a felszabadulást megelőző hónapokban borzasztó szenvedéseket okoztak a zsidóknak. Kifosztották, megalázták és legyilkolták őket. Fiatalságuk házról házra jártak zsidókat kutatva, hogy azokat lemészárolhassák. Zsidók nap mint nap állandó veszedelemben éltek és akik életben maradtak, nem tudják elfelejteni megölt férjüket, fiukat, testvéreiket és szüleiket.

Vannak olyan nemzsidók is, akiket az is felháborít, hogy a

zsidók igyekeznek visszaszerezni elvesztett állásukat és vagyonukat. Ha a zsidó megkísérli, hogy visszavegye azt a házat, lakást, műhelyt vagy gyárat, ahonnan kiűzték, akkor elkerülhetetlenül kényelmetlenséget okoz annak a kereszténynek, aki azt átvette. A törvényes eljárások és vizsályok csak növelik a faji elkeseredettséget.

A másik cikk Hal Lehmannnak beszámolója „A felszabadulás keserű gyümölcsei” címmel. Lehmann, mint a legnagyobb amerikai és angol lapok, így a Nation, PM, New York Herald Tribune, News Statesman tudósítója, hosszabb ideig időzött Budapesten és az American Jewish Committee által kiadott „COMMENTARY” januári számában így ír Magyarországról:

„... A rendelkezésre álló adatok szerint 925.000 magyarországi zsidóból csak 200.000 élte át a pusztulást, éhséget, gyilkolást és deportációt. Divaltos lett azonban nem hinni a statisztikákban. Akadnak tudátlókosok, akik azt mondják, hogy most már megértik azokat a borzalmas történeteket, amelyek szerint zsidókat a náciáborokban felnygették: hát nem négyszer annyi zsidó tért vissza Budapestre?”

A neo-antiszemitizmus oka (inkább ürügye) a deportáltkérdés. Az életbenmaradt zsidó, aki a náci-krematórium emlékével hazatért, elvesztette családját, itt állt fillér nélkül és vissza akarta szerezni lakását, üzemét. Ez a legtöbb esetben nem sikerült neki. Akik a zsidó javakat vagy árverés, vagy kényszereladás útján, vagy pedig nyílt megbíztatóságuk jutalmazásaképpen szerezték meg, rossznéven vetik a visszatért zsidókat azon igyekezetét, hogy visszaszerezze azt, amit ezek a keresztények már a sajtójuknak tekintettek. Minden egyes visszatért deportált tíz antiszemita teremtett.

Lehmann ezután ismerteti a történettel kapcsolatos eddigi rendelkezéseket, az ollagyott javak kérdését és azt az óriási zsidó nyomort, amelyet a zsidó segítő szervezeteknek, elsősorban a Joint-nak kell enyhítenie. Kitér a kivándorlói problémájára a magyar zsidók körében és a helyzet állomására idézi dr. Joseph Schwartz, a Joint európai igazgatója kijelentését, amelyet a cikkírónak budapesti látogatása során tett:

„Magyarország az elsőszámu érdekelt fél a zsidó szükséglet enyhítő segítő munkában.”

C. 8.

Saját érdekükben jelentkezzenek

a Peol ter. Hírlapjaink Székérszében, VII. Síp-utca 12., III. em. 40. sz. alatt d. e. 10-12 óra között.

személyazonossági okmányaitok hozzá megukkal.

1. Szegedényi Mária, Péterffy Sándor-utca 36.
2. Seinhacker Dávid, Goró-u. 9.
3. Stein Lipóiné, Király-u. 38.
4. Mückány, Szabolcs-utca 8.
5. Földes Jenő, Haraszt-u. 14.
6. Földes József, Vörösmarty-u. 48.
7. Bleyer László, Bajcsy-Zs.-ut.
8. Kramer Adolfiné, Szt. István-körút 2.
9. Schwarz Ignác, Szt. István-körút 2.
10. Mész Elemér, Vörösmarty-u. 2.
11. Leikovits Oszkárné, Izabella-ut. 8.
12. Tamner Zoltán,
13. Miklósné R. Szandó
14. Grosz István, Aranykő-u. 7.
15. Kemler Andor, Dohány-u. 57.
16. Wullinger József, Kassai-u. 3.
17. Kiss Leona, Ferenc-lőr 12.
18. Fuld Colden, Fehérvári-ut.
19. Hirsch Éva, Káptalan-lőr 8.
20. Szűcsné Mária, Péterffy Sándor-utca 36.
21. Mandl Eszlé, Rózsa Ferenc-u.
22. Weiss Józsefné, Lujza-u. 5.
23. Siechermann Tosima, Aréna-utó lakó.
24. Hollander Róza, Kender-u. 7.
25. Béla Lórá, Nyár-u. 18.
26. Dicker Mirella, Székérszék 37.
27. Domóth Lili, Kassai-u. 19.
28. Nagy Anikó, Damjanich-u. 7.
29. Haldó István, Weselényi-u. 71.
30. Katz Hermann, Károly-u. 10.
31. Jónap Andrá, Kádár-u. 5.
32. Schmitzer Andrásné, Podmaniczky-utca 3.
33. Heller Sándorné, Somogyi Béla-ut 3.
34. Nagy Klára, Somogyi B.-ut 3/a.
35. Láng Kati, Rumbach S.-u. 15.
36. Virág Manci, Dohány-u. 41.
37. Auerbach Géborné, Bajza-u. 4.
38. Héra Tibor, Nyár-u. 7.
39. Ferhutter, Délibáb-u. 6.
40. Katalina Emőke, Délibáb-u. 6.
41. Feuer Emilné, Király-u. 77.
42. Dóth Józsefné, Király-u. 26.
43. Nitzler Anzsa, Podmaniczky-u. 3.
44. Raport Ella, Toréskörút 53.
45. Lindesfeld Edith, Báthory-u. 6.
46. Vajda Pál, Pannónia-u. 5.
47. dr. Jávör Sándor, Kazár-u. 1.
48. Gutmann L., Landl-körút 48.
49. Schultzer Andorné, Podmaniczky-utca 3.
50. Balázs Jenő, Benéz-u. 39.
51. Dobrá Mária, Tátra-u. 8.
52. Mandl Eszlé, Rózsa F.-u. 5.
53. László Róza, Sziget-u. 45.
54. Siechermann Lina, Dizza Gy.-ut.
55. László Iván, Vörösmarty-u. 8.
56. Wagner Riza, Csánády-u. 18.
57. Góbel Józsefné, Walmann-u. 6/8.
58. Moskovits E.-né, Sziget-u. 2.
59. Bogár Lászlóné, Sas-u. 27.
60. Braun Mária, Csengery-u. 82.
61. Ferhutter Lili, Délibáb-u. 9.
62. Klein Dezső, Tokai-lőr 4.
63. Horváth György, Kesz G.-u. 38.
64. Stuhl Mária, Délibáb-u. 17.
65. Fehér Felicia, Tátra-u. 36.
66. Boven Harold, Stefánia-ut 37.
67. Bodó Zsuzsa, Fürst Sándor-ut 3.
68. Rapaport Mária, Toréskörút 53.
69. Székely Pál, József-körút 46.
70. Semjén Imre, Király-u. 13.
71. Rosenberg R., Dob-u. 39.
72. Blum Olga, Izabella-ut.
73. Herzfeld Lili, Izabella-ut. 23.
74. Hollander Róza, Kender-u. 7.
75. Szabó Ilona, Dohány-u. 3.
76. Siechermann Lina, Aréna-utó lakó.
77. Blizer Hugóné, Dohány-u. 57.
78. Friedmann Ede, Tokai-lőr 3.
79. Auerbach Géborné, Bajza-u. 70.
80. Fejős Ilona, Király-u. 103.
81. László Mária, Vilma kir.-ut 96.
82. Thür S., Erzsébet-körút 24.
83. Schönfeld Mária, Dembinsky-u.
84. Hubert Ilona, Herád-ut. 43.
85. Gyöngyösi N., Nemzelek-u. 23.
86. Nádó Erzsébet, Sárkány-u. 16.
87. Köppl Emil, Dohány-u. 71.
88. Galla Ernő, Baross-u. 18.
89. Fodor Éva, Dohány-u. 42.
90. Wittenberg Dezső, Belhén-u. 43.
91. Goldmann Sándor, Dohány-u. 22.
92. Berger József, István-ut 36.
93. Magot Mária, Elemér-u. 23.
94. Kold Gyula, Orczy-ut 24.
95. Löwinger Sámuel, Weselényi-utca 36.
96. Bón Leuke, Karácsony-u. 5.
97. Friedmann Ervin, Rákóczi-ut 36.
98. Pálffy G., Német-u. 9.
99. Kertész Gizi, Rákóczi-körút 4.
100. Adler József, Harmat-u. 14.
101. Weiss Vilmosné, Andrássy-ut 36.
102. Weiss Józsefné, Lujza-u. 5.
103. Szigeti Miklósné, Király-u.
104. Knoll Poldi, Rákóczi-ut 40.
105. Mányi Károly, Petőfy-u. 11.
106. Langer Vera, Rózsa-u. 3.
107. Csizmadia Jánosné, Erzsébet-körút 35.
108. Blonkó Lajos, Rockeitel-ut.
109. Friedmann Simon, Weselényi-utca 8.
110. Braun Salomon, Torésk-u. 3.
111. Selhika Tibor, Csengery-u. 24.
112. Semjén Imre, Király-u. 13.
113. Iszmann Fercen,
114. Waldner László, Damjanich-u. 36.
115. Uozsáky Gizella, Podmaniczky-utca 33.
116. dr. Braun Artur, Vilma király-ut.
117. Dóvid Lidia, Szabó-u. 27.
118. Preibler György, Akácia-u. 68.
119. Grauer Lajos, Síp-u. 6.
120. Weiss Jakabné, Helén-ut. 4.
121. Góbel Adél, Izabella-lőr 5.
122. Ruba Elezér, Maros-u. 3.
123. Semjén Imre, Király-u. 13.
124. Piam Jenő, Vörösmarty-ut 45.
125. Székely Mária, Király-u. 24.
126. Szabó Erzsébet, Fő-u. 37.
127. Mányi Lászlóné, Liszt F.-ut 4.
128. Sv. Kéri Pálné,
129. Vándor Andor, Csengery-u. 48.
130. Felthmann Olga, Somogyi B.-ut 3.
131. Kuhl Béla, Dembinsky-u. 5.
132. Liebmann József, Szécsény-u. 5.

Színházjegyet

kényelmesen mindig ifj. NAGY-nál vegyen, Vas-utca 2/b.

Adminisztratív vezetőt keres jelentős zsidó szociális intézmény

Tapasztalt, nagy gyakorlatú, társ. teljeskörű munkát érdeklődőknél. „Földes” 57. jelzésre Leopold Gyula hirdető vállalathoz, Erzsébet-körút 27.

Vidéki kereskedők! Népszövetkezetek! Húsvéti vásár!

Már most vásároljon óriási árengedménnyel papírszalag, falvédő, szekrénypapír és egyéb papírárut. Pénz társasági utalása esetén postán szállítunk.

GYÖRGY IMRE
Deák Ferenc-utca 15. Tel.: 390-375

ZSIDÓ VILÁGHIRADÓ

GEORGALAS PROFESSZOR NYILATKOZATA A GÖRÖG ZSIDÓK SORSÁRÓL

A párizsi *Droit et Liberté* című zsidó hetilap egyik munkatársa beszélgetést folytatott a francia fővárosban tartózkodó Georgolas professzorral, a görögországi híres EAM-szervezet vezetőségi tagjával, aki ezeket mondotta:

— A görögországi zsidók mindig bátran résztvettek Görögország szabadságharcában és ellenállási küzdelmeiben. Keményen szembeszálltak a német és olasz megszállókkal. Amikor azután a legjobb görög hazafiak az erdőbe menekültek a fasiszták elől, sok zsidót is magukkal vittek. Így kapcsolódott be, például, a hávies ellenállási szervezkedésbe az athéni főrabbi.

— Sajnos, a németek deportálták és kiirtották a görögországi zsidóság túlnyomó részét. Szalonikiben, a Balkán e hatalmas zsidócentrumában, ahol a megszállás előtt 50.000 zsidó élt, most csak 2500 zsidó található. Ezek is nyomorognak. Mindenüket elvesztették. Teljesen kiraboltan próbálnak új existenciát teremteni.

— Komoly antiszemitizmus Görögországban nincs. De a eszű antiszemita korszak néhány exponense továbbra is szerepet játszik a mai reakciós görög kormányzatban, amely ellen az EAM is harcol. Gonafas tábornok, Macedónia egykori zsidónyűző kormányzója — e kormány védelme alatt — szabadon sétálhat még mindig a görög főváros utcáin. Reméljük, már nem sokáig, mert az EAM és a görög nép rövidesen leszámol velük...

GÖRING BEISMERTÉ A VALLÁSÜLDÖZÉSEKET

Göring beismerte a nürnbergi nemzetközi törvényszék előtt a németországi vallásüldözéseket. A náci-vezérek egyrésze ugyanis Hitler és Göbbels személyes elhatározásainak akarta feltüntetni a zsidóüldözéseket. Göring most — a bizonyítékok súlya alatt — kénytelen volt bevallani, hogy ő is felelős a zsidóüldözésekért és haláltáborokért, amelyeket ugyan Hitler parancsára hívtak létre, de amelyekhez az egész náci-kormány hozzájárult.

EGY ROMÁN LAP BESZÁMOLÓJA AZ ODESSZAI REMÉGEKRŐL

A *Victoria* című román lap — egykori feljegyzések alapján — beszámol az odesszai tömegmészárlásokról, amelyekre a román Vaszárda tagjai eszközöltek. A vaszárdisták anankiadéjn összekötözték a ten-

gerpartra vitték a zsidókat és — a méltó szélre állítva — a tengerbe géppuskázták őket. Az így összeszedett és tengerpartra kergetett zsidók közül csak egyetlenegy maradt csodálatos módon életben.

A „CLUB DU FAUBOURG” ALAPÍTÓJA VISSZATÉR PÁRIZSBA

Leo Poldes, az ismert zsidó író és gondolkodó, akit a vichyi kormány megfosztott Alampolgárságától és aki a náci-elöl Ria de Janeiroba menekült, rövidesen visszatér Párizsba. Az egész francia szellemi élet várja már Leo Poldes-ot, akinek vezetésével újból megkezdí működését a híres Club du Faubourg, ahol a francia szellemi elit legérdekesebb disputái zajlottak le és ahol tisztázni kell az új Franciaország sok égető kérdését is.

ILJA EHRENBURG BESZÁMOLÓJA

Ilja Ehrenburg a moszkvai Zsidó Antifasiszta Bizottság ülésén beszámolt külföldi tapasztalatairól. Elmondotta, hogy a náci-rezsim és a fasiszta megszállás idején Bulgária és Albánia valóságban zsidó „odzsok” voltak. A bolgár nép mindvégig kitartott az üldözött zsidók mellett. Albániában pedig olyan szimpátia mutatkozott a zsidók iránt, hogy egyes hitlerista újságok „zsidó gyarmatnak” nevezték Albániát. Magyarországon is Jugoszláviában rendkívül féltékeny sorsban részesültek a zsidók. A magyar kiváratások zsidó lakosai szinte teljesen elpusztultak. Jugoszláviában egyszerre két fronton kellett védekezni a zsidóknak: egyfelől a németek, másfelől az usztasák ellen. Szlovákiában ma is mutatkoznak antiszemita jelenségek, pedig csak egy marék zsidó maradt életben.

SAN DOMINGO HAJLANDÓ 100.000 ZSIDÓT BEFOGADNI

A párizsi *Droit et Liberté* közli, hogy — az amerikai rádió jelentése szerint — San Domingo közlérsaságnak az Egyesült Nemzetek szervezete mellett működő külföldisége kijelentette, hogy San Domingo hajlandó orilumot nyújtani százezer európai zsidóknak.

Idős hölgy

Jobb zsidó házhoz, rituális ellátással husvára elhelyezést keres. Ajánlatot ár-megjelöltésről „Kellemeo otthon” jellegre a hirdetésbe kerek.

Rákosi Mátyás az antiszemitizmusról

Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes az M. K. P. járási és körzeti titkárainak országos értekezletén nagyszabású beszédet mondott s abban többek között élesen elítélte az antiszemitizmus egyes megnyilvánulásait, a következőket jelentvén ki:

Az eddiginél nagyobb rendet kell tartanunk a saját sorainkban. Elsősorban élesen fel kell lépni mindenütt a fasiszta- és leggyakrabban megnyilvánulása, az antiszemitizmus ellen. Teljesen türehetetlen, hogy az MKP-t, a legkövetkezetesebb demokrata pártot azzal lehessen megvádolni, hogy túri az antiszemitizmust, holott mindenki tudja, hogy pártunk ebben a tekintetben a legkíméletlenebb harcot folytatja. Azokkal szemben, akik a tömegmegmozdulások folyamán súlyos hibákat követtek el, élesen felléptünk és ennek a fellépésnek szervezeti következményei is voltak.

Orth. kóser Sel-peszach borokat

nagyban és kicsinyben kaphat

LÁZAR BOR-PINCE

Budapest, VII., Klauzál-tér 16.

Engländer sütőde újraüzemben

Béla-tér, hársfűtől válsal. Teleki-tér, Házcseny-u. 1. sorok. Szombaton zárva.

HIVJON! JÖJJÖN!

Venach: 100 és 200 rubát, ledőneműt, szőrmekabátokat, kiegészít, porcellánt.

PETŐFI SÁNDOR-U. 2. (Álláróban) és KRISZTINA-KÖRÜT. 110. GERSTL-MAJHOSI.

Házvezetőnő

ajánkozik. Elkendő 16200. „Nagy gyökörlattel” jelölés a hirdetés.

Egy kisebb és egy nagyobb Galetti jégszekrény

ELADÓ. Nemzetkínthely Nagy Sándor-utca 3. Családszervezetben.

Aszonali beépítésre keresek ügyes, munkaképes nőt, háztartásba és háztartásomba. Ekedem és hűtök. Nagy Sándor-u. 3. Családszervezetben.

Ne csináljon lakásgondot. keresse fel Pesten: VIII., VAS-UTCA 5. — Budán: ALKOTÁS-U. 1.

— „Nagykőrüsi képeslap” cím alatt legutóbb megjelent közleményre vonatkozólag a következők megállapítását kéri a nagykőrüsi izr. hitközség: „Tény az, hogy a nagykőrüsi zsidóság valamikor jólétéről, jó szíveről és neimes gondolkodásáról volt híres. A korábban mintegy 600 lelket számláló zsidóságból ma eca százan vannak itthon, akik lakásaikat üresen, kifosztva találták és bizony nem egynek a megérkezés napján még fejét sem volt hova lehasztania, amíg a jó szomszédok ki nem segítették. A határterek legnagyobb részét a Joint támogatja ebédrel, ruházattal és a hitközség anyagi helyzete olyan gyenge, hogy alkalmazottait alig tudja fizetni. Még ma is legtöbb nagykőrüsi zsidó idegenektől kölcsönkaptat ágyyneműt használ és a munkaszolgálatból hazahozott pokrócra a takarója. Ez a szomorú valóság, nem pedig a cikkben leírt fényes jövőt.”

SZOBÁK

szigorúan rituális ellátással vagy anélkül kaphatók. Anker-pensó, Anker-láz 1. I. emelet 7.

Dr. Kőrösy Ferencet EGY ANSZIM-LÁNS ZSIDÓ GONIZMUSA. Alapítás 3.— P. Megrendéshez az Új Élet kiadóháza felé; kapható GONDOS SÁNDOR könyvkereskedésben.

Villamosossági

háztartási hibák, szerelési anyagok. Vétel. Eladás. Bizomány. GERŐ SÁNDOR. R. u. VI. 0-u. 21.

Zsidó hanglemezeket

bármilyen árban saját részünkre megvételre keresek. BÉNYI, Viscaradi-utca 15. szám.

Selejt-filmet

VESZÜNK: „Royal” rt Szabolcs-utca 20. Telefon: Lipót 394.

PRIMA HÁZASÍRT

szök egy pár magus, 46-és női és egy pár 42-és férfi cipőrt. Lehet használt és Nagy Sándor-utca 3. Családszervezetben.

ifj. Nagyt

HIREK

A Szegei Zsidó Szentegylet március 10-én tartotta újalakuló tisztújító közgyűlését. Stern Márton lett elnök, szentegyleti védnök nyitotta meg a gyűlést s indítványára egyhangúlag Dancziger Dezső hitközségi kultuszelőjárót választották a chevra elnökévé. Az új elnök ismertette ezután a chevra programját, melyben menház és árvaház felállítására, a temető rendbehozatalára, dr. Löw Immannuel és Varga Mihály hamvainak hazahozatalára szerepelnek. Ezután Stern Márton tolmácsolta az Országos Iroda és a pesti chevra üdvözlését, majd Salzer Sándor indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvében örökölte meg elhunyt elnökeinek, Bokor Adolfnak és Faragó Lajosnak emlékéit. Közgyűlés után dr. Frenkel Jenő rabbi istentisztelet keretében emlékezett meg a fasiszta dűbös áldozatairól. Az istentiszteleten, melynek egyházi részét Bán Ernő főkántor vezette, megjelent dr. Pálffy György, Szegei város főispánja is.

Halálozási évforduló. A persembérgi tömeggyilkosság 1945-ben történt s azok áldozatainak halálozási évfordulója — mint velünk közlik — Ijjar hó 20-án van. E hír különösen a kunhegyesi, szolnoki és mindkét debreceni hitközséget érintik.

Bármilyen avatás az Árvaházban. Március 30-án szombaton d. e. 10 órakor nyolc hadiárvát avat az Árvaház bármicvává. Tegyük e napot jelenléttünkkel és ajándékokkal részükre felejtethetlenné. Vilma királynő-ut 25., T. 221—207.)

Köszönetnyilvánítás. Édesanyám és a magam nevében ezután mondom köszönetet mindazoknak, akik mély gyászunk alkalmával írásban, vagy szóval a részvétükkel fájdalomunkat enyhíteni kíséreltek. Gellért Endre.

Pap Károly ünnepély. A kiváló zsidó író, Pap Károly műveiből rendeznek előadást március 31-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Fürst Sándor-utca 24. sz. alatti kulturházban. Pap Károly írói munkásságát és jelentőségét Fodor József, az ismert költő méltatja. Az ünnepélyen fellépnek még Ascher Oszkár, Fodor Klári, Gáti József, Kelen Rózi, Palotai Erzsébet, Róbert Mária, Rózsa Mária és Varsányi Vilma. Belépődíj nincs.

Schulz Jenő cég

Órá-ékesítés (órajavítás) VII., Wesselényi-u. 6., a régi házban

Gergely Miklós

Országos és nemzetközi VÉTEL ELADÁS

JOBB KÖZÉPKORU

egyedülálló zsidó nő 1-2 személyes helyben háztartásba öszojére, szerény feltételek mellett elhelyez. „Férfi kedv” jellegre a kiadóba.

Dr. Herskovits Fábián rabbi esküvője. Vasárnap délelőtt esküdtek egymásnak örök hűsögot a dohányutcai templomban dr. Herskovits Fábián és Schnabel Magda. A fiatal pár esküvőjén sokszázan jelentek meg és testületileg vettek részt a hitközség, a Chevra Kadisa, valamint az összes felekezeti intézmények vezetői és tagjai. Dr. Hevesi Ferenc főrabbi intézett gyönyörű beszédet a jegyesekhez és utána dr. Katona József rabbi áldotta meg frigyüket. Az esküvői szertartáson Abrahamson Manó és Linczky Bernát főkántorok felváltva funkcionáltak és az esküvő után az énekkar elénekelt a Hátikvát.

Szerb Antal emlékest a Zsidó Egyetemi Hallgatók Szervezetében. Szerb Antal, Balfon magyar keretlegények több száz zsidó elhurcolttal együtt, meggyilkolták. A Zsidó Egyetemi Hallgatók Szervezete a kiváló irodalomtörténész emlékének magasszintű irodalmi esttel áldozott, amelyen az író özvegye is megjelent. Büchler Róbert, a humanista Szerb Antal állította nagygönyű tanulmányának középpontjába. Előadását a szépszámu közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig. Szerb Antal műveiből Ascher Oszkár és Sándor Jutka adtak elő.

Üzemi tulajdonos keres magá... háztartásához

25-35 év közötti, egyedülálló, intelligens leány vagy gyereketlen özvegyet

házvezetőnőnek,

aki leher- és ágyneműjavításhoz is ért. Lakás, ellátás és jó fizetéssel. Személyleírást, életkorleírásait, iskolai végzettségét és eddigi gyakorlatát tartalmazó részletes ajánlatokat „Gondtalan élet” jellegre kérek a kiadóba.

Feleségül vennék

csinos, 35-40 éves, magasabb termelű leányt vagy gyermektelen asszonyt, kinek jömenetelű állásata vagy kisebb gazdasága van. Nekem Pest közelében családi házam van. „40” jellegre a kiadóba.

Férjhez adnám

23 éves, házias, szép leányomat, egzisztenciával rendelkező fiatal emberhez. „Vallásos” jellegre a kiadóba.

Férjhez menne

22 éves, csinos, házias székelynéma húgom, íz. székelynéma, jobb iparoshoz. Csak komoly érdeklődőknek. Címem: Deák, Péru, Rákóczi-u. 44.

Urileány elhelyezkedne szerencsés mellé vagy kis háztartásba, esetleg vidékre is. Cím: Zichy József u. 13. papírtétel 9-10-ig.

A N°6 Hámbarachi sabbat délelőtti összejövetelén, t. hó 20-án d. e. 11 órakor Laudon-u. 3. sz. alatt

prof. dr. Richtman Mózés az ízr. tanítóképző tanára fog a helyi Szidrától előadást tartani. Minden asszony és leány bestvértünket szeretettel várjuk. Hozzátok el ismerőseiteket is.

Bajtársai találkozó. 10/14-es (Barla) m. sz. találkozót tart márc. 31-én a Japán-kávéházban d. e. 7-11-kor.

A VAC birkózó szakosztály Kárpáti Károly olimpiai bajnok vezetésével megkezdte működését. Jelentkezés VII., Erzsébet-körut 26. I. 5. d. u. 6-8-ig.

Egyedül maradt, 29 éves, pestkörnyéki állami állásban lévő tanító megismerkedne

házasság céljából

20-26 éves urileánnyal vagy hadiözvegy asszonnyal. „Baldogság kettesben” jellegre a kiadóba.

Egyedülálló,

intelligens urileánnyal vagy fiatal nő uricember háztartásáé. „Vidék életében” jellegre a kiadóba.

Vidékről felkeltőzött 28 éves urileány megismerkedne

házasság céljából

komoly uricemberrel. „Ketten könnyebb” jellegre a kiadóba.

Egyedülálló, középkora, anyagiilag jól szitott urinó

férjhez menne

küzdött uricemberhez. Loveleket „Urleány” jellegre a kiadóba.

Otthonosított, házias, csinos, 45 éves özvegy, lakással, foglalkozással

férjhez menne

Errebe készülő, csinos, szakmával, vagy gyorsan húgom részére szombatiartó meggye

élettársat

keresek „Intelligens szakembert” jellegre a kiadóba.

Kozmetikai intézet-tel rendelkező orvos özvegye

orvossal vagy komoly egzisztenciájú 45-50 év közötti úrral

házasság céljából

megismerkedne. „Kivándorolnék” jellegre a kiadóba.

Otthonra vágyó

hároméves életűvel keves, fizikailag, szerény urileány. „Közvetlen” jellegre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Március 28, csütörtök: Ádár II. 25, péntek: 20, szombat: 27 (ujjholdbirtetés), vasárnap: 28, hétfő: 29 (Jomkipur kőton), kedj: Niszán 1 (Ujhold), szerda: 2, csütörtök: 3. Szombaton, március 30-án hely szidra: Sümni, háftóra: Ezékiel XLV. 16-25, XI.VI. 1-10.

Table with columns: Ima-házak, Péntek, Szombat, Hétköznap, and rows for Dohány, Rumbach, Bethlon, Csáky, Dózsa, Nagyfuv, Páva, Zugló, Finárvah.

Leányárvaház (Hungária-ut) csak péntek este 7/6.

Péntek esti gyertyagyújtás: 5 óra 55 perckor.

Budai istentiszteletek: III., Zsigmond-u. 49. és XI., Bocskay-u. 37. péntek este 7/6-kor, szombaton d. e. 11 órakor, Thorockói-ut 6/c csak péntek este 7/6-kor.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. A. Nefelejts, Sajnos, csak az időnként felbukkanó hírek elavultak... hiteles híreket népszerűen közöljük... Nem az ő ügyvezetésükön ruhá, hogy előző eredményt elérni nem tudtak.

F. E. Levelére visszatérünk. — Megköszönjük, csak olyan ajánlatokat nyugtathatunk, amelyek közvetlenül hozzánk jutnak el.

Férjhez mennek

30 körüli, jölelka, jól kereső emberhez. Kétszobás, berendezett villaházam van. „Jó háttérrel” jellegre a kiadóba.

KERESSEM 30 körüli ur ismeretségi

házasság céljából

Gyermek nem akadá. „Társaság” jellegre a kiadóba.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., Síp-u 12. — Telefon: 423-424. Kiadóhivatal: DOHÁNY A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Feladás szerkesztés és felelős kiadó: RUÓZ REZSÓ

Előfizetés egy hóra 100.000 P. Beküldött kéziratokat nem örlünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk. Nyomatott a Globus nyomdai műstő ut. r. 4. (Környéki-ut). Fel nyomdai: Budapest, Magyar utca, Antal